

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595 Hemsida www.mpn.aland.fi

MILJÖTILLSTÅND

Datum

27.08.2002

Ärendenummer

MPN-01-58

Sökanden

Trafikavdelningen, Ålands landskapsstyrelse
Pb 1060
22111 Mariehamn.

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för muddring och anläggandet av privat lokal farled.

Ansökan har anhängiggjorts vid miljöprövningsnämnden den 05.07.2001 och kompletterats den 11.12.2001.

Verksamhet och dess placering

Ansökan avser tillstånd att anlägga en privat lokal farled till Äppelö i Hammarlands kommun från den allmänna farleden mellan Hållfastgrunden och Högholm i Geta kommun och att utföra muddring nordväst-väst om Granskär på Äppelö bys samfällda vattenområde samt att dumpa muddringsmassorna nordost om Granskär. Verksamheten kommer att ske på samfällt vattenområde och dumpningsplatsen är anvisad av samfälligheten. Sökanden har planerat att utföra arbetena under hösten 2001.

Grund för sökande av tillstånd

Ansökan anhängiggjordes hos miljöprövningsnämnden som tillstånd enligt vattenlagen och överfördes till ansökan om tillstånd enligt miljöskydds- och miljötillståndslagen den 09.07.2001 till följd av den senare lagens ikraftträdande.

Grunden för sökande av miljötillstånd är därmed 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt 6 kap. 16 § 1 mom vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) samt Bilaga 1, punkt 1 e landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Tidigare tillstånd och villkor

Tidigare tillstånd för farled över berört vattenområde finns veterligen inte. Från befintlig hamn på Äppelö i Hammarland leds i dagsläge den reguljära trafiken söder om Granskär och vidare mellan Granskär och Stora Granskär längs den allmänna 3,7 meters farleden till Hällö i Geta. Enligt ansökan om miljötillstånd planerar trafikavdelningen vid landskapsstyrelsen att anlägga en privat lokal farled till Äppelö från den befintliga allmänna farleden nordöst om Stora Granskär, vilken kommer att ersätta den tidigare transportsträckan.

Sökandes rätt till de erforderliga områdena

Det berörda vattenområdet tillhör Äppelö bys samfällighet i Hammarlands kommun samt Isaksö bys samfällighet i Geta kommun. Genomförandet av verksamheten initierades av en referensgrupp bestående av medlemmar från Hammarlands och Geta kommuner och lades fram för Ålands landskapsstyrelse i syfte att förbättra trafikförbindelsen för bosatta i nordvästra skärgården.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Områdets hydrologi, geologi och naturens tillstånd

Enligt trallnings- och lodningskartor kan en 20 meter bred och 2,3 meter djup farled, då vattendjupet anges enligt MV-90 (medel vattennivå), anläggas om muddring utförs. Muddringsmassorna beräknas uppgå till ca 650 m³ på en areal om 5500 m² och kommer att bestå främst av sten, morän och lera. Bottenundersökning av området har utvisat att sprängning av berg inte behöver utföras för den planerade privata lokala farleden.

Muddringsmassorna kommer att dumpas i ett vattenområde öster om Granskär som är relativt instängt, men vattengenomströmningen mellan Granskär och Stora Granskär är med stor sannolikhet relativt stor p.g.a. vindar i sydvästlig riktning och omvälvande båttrafik. Bottens morfometri vid platsen är därmed troligen av typen stenig transportbotten och består av stenar och hård lera. Av de dumpade muddringsmassorna kommer det grövre sten- och bottenmaterialet att sedimentera direkt vid dumpningsplatsen medan det finare mjuksedimentmaterialet kommer att spridas över ett större område och eroderas under en längre tidsperiod. För vattenområdet finns inte några utfärdade kvalitetsnormer.

Recipientens tillstånd och användbarhet

Vattenområdet och botten är relativt opåverkad då det idag inte förekommer verksamhet eller kontinuerlig trafik över vattenområdet där den nya farleden planeras. Anläggandet av en privat lokal farled kommer att påverka vattenutbytet och strömningen. Graden av påverkan kommer dock att bero på ingreppen vid anläggandet av farleden samt på vilket sätt farleden utmärks och hur mycket den därefter utnyttjas.

Annan belastning på området

På Äppelö finns flera året runt bostäder och några fritidsfastigheter. Utsläpp från bebyggelse är troligen liten, varvid diffus belastning och uppvällning av näringsrikt bottenvatten från norra Östersjön utgör de dominerande belastningskällorna på vattenkvaliteten i området.

Verksamhetsbeskrivning

Utförande

Muddringsarbeten kommer att utföras med en muddringspråm och muddringsmassorna kan därpå transporteras till dumpningsplatsen. Muddringen kommer att följa det framtagna kartmaterialet avseende bottenprofilen och man planerar att schakta endast på de för farleden nödvändiga områdena.

Farleden

Farleden har planerats som en privat lokal farled och man avser inte att införa den i sjökort över området. Dessutom skall farleden utmärkas med 13 stycken remmare vars färger och utseende kommer att skilja sig från Sjöfartsverkets normala lateral- och kardinalsystem. Fasta korsmärken för remmare byggs för farleden medan andra fasta landmärken och enslinjer inte har planerats i detta skede. Sökanden uppger att farleden faller under landskapsstyrelsens ansvarsområde för anläggandet och kontinuerligt underhåll. Farleden kommer att avslutas dels vid befintlig brygga vid Äppelö samt dels vid den allmänna officiella 3,7 meters farleden till Hällö, den totala sträckan blir ungefär 400 meter. Ansökan omfattar inte anläggandet eller uppförandet av nya färjfasten eller hamnar.

Dumpning

Schaktade massor kommer att föras till en av Äppelö samfällighet angiven plats nordost om Granskär, bilaga 1. Den planerade dumpningen av muddringsmassor kommer att ge upphov till mindre grumling av bottensedimenten och förändrat bottendjup vid platsen.

Verksamhetens verkningar på miljön, naturen och människors hälsa

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Själv utförande av anläggningsarbetet orsakar en kortvarig grumling i vattenområdet och i bottensedimentet. Beroende på botten beskaffenhet vid de olika muddringsplatserna, d.v.s. om det är erosions-, transport- eller ackumulationsbotten, kommer uppslammat sediment att sprida sig olika långt i vattenområdet och störa växt- och organismsamhällen vid framför allt botten. Effekterna på bottenfaunan från den här typen av störning är ännu inte vetenskapligt helt utredda men de anses som temporära och bör inte ge någon bestående påverkan.

För att minska effekterna på miljön bör verksamheten utföras med beaktande av tidpunkten för genomförandet. Muddringsarbeten bör ske under vintern och hösten för att ge minsta möjliga olägenhet för människors rekreationsmöjligheter och fiske på vattenområdet samt för att undvika för fiskebeståndet den viktiga fiskleksperioden under sommarhalvåret.

Andra verkningar som kommer av verksamheten är buller från maskiner vid anläggningsarbetets utförande. Men bullerpåverkan från anläggande kan minimeras genom ett snabbt genomförande och inverkan på allmänna och enskilda intressen begränsas genom att arbetet utförs under lämplig tidpunkt. Trafikering med båtar kommer dock att bli ett bestående bullermoment i det tidigare oexploaterade vattenområdet.

Inrättande av en farled på området ger miljöpåverkan på ett tidigare relativt ostört vattenområde genom att aktiviteten från reguljär trafik som körs på området ger vattenrörelser som eroderar stränder, förändrar bottensedimentens sammansättning, samt ökar vattenutbytet i området. Ifall farleden dessutom utmärks som allmän farled med officiell märkning samt utmärks på sjökort kan ett mer frekvent körande med fritidsbåtar ge en ännu större belastning som en följd av utsläpp av bränslerester, oljor och latrin.

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Kontroll och rapportering

Miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse övervakar miljötillstånden och skall underrättas om verksamhetens utförande efter färdigställandet av muddring och dumpningsarbetena så att verksamheten kan slutsynas.

Åtgärder för förebyggande av olyckor

Verksamheten bör utföras med för ändamålet avsedda redskap, maskiner och fartyg för utförande av muddring så att minsta möjliga intrång och olägenhet för andra allmänna eller privata intressen åstadkoms.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Ålands miljöprövningsnämnd beslöt den 26.02.2002 att en miljökonsekvensbedömning i ärendet skall föregå beslutet enligt 3 kap. 6 § punkt h i landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000). Som ansvarig utredare för miljökonsekvensbedömningen utsågs den 09.04.2002 Eeva Axelsson, Natura Consult Ab.

I miljökonsekvensbedömningen har utredaren dragit slutsatsen att några miljömässiga nackdelar som skulle medföra att den nya farledsdragningen inte skulle kunna genomföras inte har framkommit under utredningen. Ansökan enligt huvudalternativet har behandlats av miljöprövningsnämnden då det inte heller påvisats i miljökonsekvensbedömningen att något annat realistiskt och bättre alternativ till ny farledsdragning finns.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 20.12.2001 - 11.01.2002 på Geta och Hammarlands kommuners och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid. Vidare kungjordes den preliminära miljökonsekvensbedömningen den 04.06.2002 - 25.06.2002 på samma sätt. Hela ärendet inklusive miljökonsekvensbedömningen kungjordes slutligen 04.07.2002 - 25.07.2002 genom delgivning till berörda sakägare per post.

Informationsbesök

Under miljökonsekvensbedömningen utfördes syn på platsen och okulär besiktning av farledens placering samt botten vid muddringsplatserna.

Yttranden

Yttrande inlämnat av Ingolf Strand och Rita Österlund, Västergård 2:31 och Östergård 1:21, inkom 08.01.2001

Ingolf Strand och Rita Österlund önskar förtydliga att de inte är emot muddringen och förutsätter att massorna inte förorsakar men för Isaksös vattenägare. Däremot uttrycker sakägarna en önskan om att se en helhetslösning på hela farledsprojektet då man inte stöder

ett förslag om ny hamn vid Bussviken, ett alternativ som framkommit under ett tidigare planeringsmöte.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Geta och Hammarlands kommuner, Sjöfartsverket, Ålands fiskare rf. samt miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse.

Utlåtande från Sjöfartsverket, skärgårdshavets sjöfartsdistrikt, inkom 09.01.2002

Sjöfartsverket motsätter sig inte nämnda muddringsarbeten eller det anvisade dumpningsstället. Sjöfartsdistriktet rekommenderar att dumpningsområdet trallas efter att arbetet är fullgjort. Ifall vattendjupet avsevärt skiljer sig från det nuvarande, bör distriktet tillställas de nya siffrorna för införandet i berörda sjökort.

Sjöfartsdistriktet rekommenderar hövligt att nämnda farled skulle utföras som en allmän lokal farled. Detta för att inte användarna av nämnda farled skulle missta sig ifråga om utmärkning, farledsansvariga m.m.

Utlåtande från Geta kommun, inkom 31.01.2002

Geta kommun förordar ansökan. Som motivering till beslutet föreslås att miljöingreppen för de planerade muddringsarbetena förefaller ringa i förhållande till nyttan av en förkortad och mer skyddad farled till Äppelö.

Utlåtande från Hammarlands kommun, inkom 02.01.2002 och 03.07.2002

Hammarlands kommun förordar ansökan och anför inte några förslag till ändringar till den preliminära miljökonsekvensbedömningen.

Utlåtande från miljöbyrån, Ålands landskapsstyrelse, inkom 10.01.2002

Ålands landskapsstyrelse begär att muddringen och dumpningen skall utföras under tidsperioden mellan 01.10 – 01.04 då påverkan på fiskbestånden är minst.

Utlåtande från Ålands fiskare rf, inkom 10.01.2002

Ålands fiskare rf bedömer att fisket i området inte kommer att påverkas i nämnvärd omfattning av muddringsarbetet och finner därmed inte något hinder för åtgärden.

Förklaring

Trafikavdelningen, Ålands landskapsstyrelse inkom 04.02.2002, med följande förklaring till yttrandet och utlåtandena. Förklaringen innehåller i korthet följande.

Förklaring med anledning av yttrandet inlämnat av Ingolf Strand och Rita Österlund

Sökanden lämnar ingen förklaring till yttrandet.

Förklaring med anledning av utlåtandet inlämnat av Sjöfartsverket

Sökanden anser att utförandet av sjöfartsverkets rekommendation att göra farleden till en allmän lokal farled fodrar större muddringsarbeten och en mer omfattande utmärkning. För utmärkning av den privata lokala farleden kommer sökanden att kontakta Sjöfartsverket.

Förklaring med anledning av övriga inkomna utlåtanden

Sökanden lämnar inte förklaring till övriga utlåtanden.

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND'S AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar trafikavdelningen, Ålands landskapsstyrelse med stöd av 2, 11 och 24 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) samt 6 kap. 4 och 23 § vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) miljötillstånd för att inrätta en privat lokal farled för den lokala sjötrafiken och för att utföra muddring nordväst-väst om Granskär på Äppelö bys samfällda vattenområde samt att dumpa muddringsmassorna nordost om Granskär i Hammarlands kommun. Tillståndet omfattar:

- 1) Inrättande av privat lokal farled för sträckan från den allmänna 3,7 meters farleden 90° mellan Hållfastgrunden och Högholm i Geta kommun till Äppelö i Hammarlands kommun, se karta i bilaga 1.
- 2) Muddring av de erforderliga bottenområdena i anslutning till farledssträckan, totalt ca 650 m³.
- 3) Dumpning av muddringsmassorna på anvisad plats enligt karta i bilaga 1.
- 4) Nedanstående villkor skall följas.

Villkor

Tillståndsinnehavaren skall efterfölja stadgandena i vattenlagen och annan berörd lagstiftning samt följande tillståndsvillkor:

Åtgärdsförpliktelser

1. Verksamhetens vattenpåverkande arbeten såsom muddring och utläggning av fästen för remmare, får inte ske under perioden mellan den 1 april och 30 september.
2. Muddrings- och underhållsarbeten får utföras helgfria vardagar mellan klockan 07.00-22.00 samt helgfria lördagar mellan 07.00-20.00. Arbetet får dock pågå endast till 20.00 vardag före helg.
3. Farledens utmärkning skall överrenskommas med Sjöfartsverket, Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt. Anmälan om att göra farleden till en allmän lokal farled skall vid behov sändas till Sjöfartsverket.
4. Tillståndsinnehavaren skall meddela tillsynsmyndigheten, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse om syn av platsen före och efter arbetsutförandet. Till meddelandet skall fogas mätningar om bottendjup, eventuella komplikationer i arbetet samt en rapport över slutbesiktning av botten.
5. På platsen för dumpningen av muddermassorna och vid farleden efter att muddring utförts skall nytt trallningsdjup fastställas och vid behov meddelas till Sjöfartsverket och tillsynsmyndigheten.

Ansvar för verksamheten

6. Sökanden skall ansvara för kontinuerligt underhåll av farleden och att korrekt märkning upprätthålls.

7. Arbetena skall utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen.
8. Tillståndsinnehavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av företaget.

Tillståndets giltighet, verkställande och säkerhet

9. Detta tillstånd är i kraft tillsvidare. Dock så att de arbetsmoment som ingår i detta beslut skall utföras inom fem år efter att detta beslut vunnit laga kraft. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet förlängas på ansökan av tillståndsinnehavaren.

Beslutsmotivering

Allmänna motiveringar

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, yttranden och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen samt vad som framkommit i miljökonsekvensbedömningen. Yttranden och utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner med beaktande av syftet i 1 kap. 1 § vattenlagen och förutsättningarna i 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, att anläggandet av farled och tillhörande verksamheter med muddring och dumpning får utföras så att ändamålet med företaget och dess verksamhet nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs.

Då miljötillståndet innehåller villkor för förebyggande av miljöförorening, vilka ges med stöd av 25 och 26 § i miljöskydds- och miljötillståndslagen, anser miljöprövningsnämnden att nyttan av att inrätta och anlägga farleden är betydlig i förhållande till skada, men eller annan förlust av förmån som härav kan följa.

Specificerade motiveringar

Nämnden beviljar tillstånd att inrätta en privat lokal farled till Äppelö i Hammarlands kommun från den allmänna farleden mellan Hållfastgrunden och Högholm i Geta kommun, då sträckningen betraktas som geografiskt optimal och alternativa farledsdragningar saknas. Vidare anses ingreppet med muddring om 650 m³ som ringa i förhållande till det behov av kort, trygg och tillgänglig allmän färdväg som fast bosättning på Äppelö behöver i dagsläget.

Anläggandet av farleden kommer att ge åretrunt bosatta, sommarboende och besökare en kortare färdväg till och från bosättning på Äppelö, Hammarland samt att den nya färdrutten kommer att innebära säkrare och tryggare sjötrafik även vintertid då den nuvarande sträckan inte är framkomlig i vissa väderleksförhållanden, t.ex. vid hårda vindar samt då biltransport över is inte är möjligt.

Verksamheten såsom muddring och dumpning får utföras enligt beslutet så att vattenföretaget nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av miljötillstånd för att anlägga en privat lokal farled från den 3,7 m allmänna farleden 90° ut mellan Hållfastgrunden och Högholm i Geta kommun till Äppelö i Hammarlands kommun och att utföra muddring nordväst-väst om Granskär på samfällt vattenområde samt att dumpa

muddringsmassorna nordost om Granskär.

Tillämpade lagrum

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 2, 5, 8, 11, 24, 25 och 26 §.

Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 1 kap. 1 §, 4 kap. 1, 4, 6 och 7 § 1 mom.,

6 kap. 4 §, 15 –16 §§ och 23 §.

Landskapsförordning om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), bilaga 1 punkt 1e.

Landskapslag om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 3 kap. 6 § punkt h.

Avgift

För detta tillståndsbeslut tas en avgift ut på 134,55 euro.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Hammarland och Geta kommuners och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida www.mpn.aland.fi. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Karta över farledens placering, muddring och dumpningsplats.
2. Besväransvisning.

Sigurd Lindvall
Ordförande

Erica Sjöström
Miljöhandläggare